

## **Fjala përmbyllëse**

**Haxhi ADEMI, Shef i Departamentit të Historisë Bashkëkohore  
në Institutin e Historisë “Ali Hadri” - Prishtinë**

***Të nderuar pjesëmarrës, profesorë, referues, kolegë, të dashur  
studentë,***

Kam nderin dhe kënaqësinë që të bëj mbylljen e punimeve të kësaj Konference shkencore jubilarë, e cila i kushtohet Konferencës së Bujanit, jehonës së saj dhe rezultateve historike.

Periudhën e Luftës së Dytë Botërore e shohim si një përbërje ngjarjesh historike të dhunshme, të cilat me vete sollën ndryshime rrënjësore politike. Në këtë kuptim, sot, ndër shqiptarët mbizotëron pikëpamja se rreshtimi masiv përkrah aleatëve antifashistë ka qenë zgjidhje racionale, edhe pse llogorja e përbashkët me serbo-sllavët ka qenë sakrificë e cila paralajmëronte probleme për të ardhmen. Ndër këto probleme, jo vetëm shtyrja në kohë e zgjidhjes së çështjes së Kosovës, por edhe rreziku i madh që do të kërcënonte pavarësinë e shtetit shqiptar, si rezultat i forcimit të lobit serbo-jugosllav në radhët e elitës politike shqiptare që drejtoi luftën antifashiste dhe mori pushtetin pas saj.

***Të nderuar pjesëmarrës,***

Konferenca që sot po i përfundon punimet, ka një rëndësi të veçantë në historinë më të re shqiptare, në të cilën u trajtuan tema të ndryshme, duke ofruar materiale të reja, mbështetur në të dhëna, fakte shkencore dhe në metodologji të trajtimit bashkëkohor. Në këtë Konferencë shkencore me temën “Konferenca e Bujanit: retrospektiva dhe rezultatet historike”, morën pjesë intelektualë të shquar, akademikë, profesorë dhe studiues të fushave të ndryshme.

Pjesëmarrësit vinin nga qendrat kryesore të dijes dhe të studimit, si Prishtina, Tirana, Shkupi, Tetova dhe gjithashtu përfaqësues nga treva të tjera shqiptare nga Shqipëria, Kosova dhe Maqedonia e Veriut. Kjo prani e gjerë dëshmon për rëndësinë kombëtare dhe shkencore të Konferencës, si dhe për interesin e madh që kjo ngjarje ka ngjallur në rrafshin e studimeve historike të Bujanit.

Konferenca i trajtoi vendimet e Bujani në disa rrafshe shkencore, të cilat janë të lidhura ngushtë midis tyre dhe plotësonin njëra-tjetrën, mbështetur në hipotezat e ngritura, e në radhë të parë u veçuan rrethanat që i paraprinë Konferencës së Bujanit; përpjekjet për zgjerimin e Luftës Antifashiste në Kosovë; mesazhi i Konferencës së Bujanit për bashkimin e Kosovës me Shqipërinë me argumente shkencore; u trajtuan aspektet humane, politike, ushtarake edhe diplomatike; kontestimit i vendimeve të Konferencës së Bujanit nga Këshilli Qendror i Partisë Komuniste të Jugosllavisë; masat represive të Partisë Komuniste të Jugosllavisë pas Konferencës së Bujanit; kryengritja e popullit shqiptar të Kosovës ndaj ripushtimit jugosllav të Kosovës; Konferenca e Bujanit sipas analizës së Partisë së Punës të Shqipërisë; u trajtua edhe qëndrimi i Aleatëve të Mëdhenj ndaj çështjes shqiptare; Konferenca e Bujanit në optikën e historiografisë shqiptare dhe ndërkombëtare.

Këto kumtesa u karakterizuan nga shumë risi shkencore, qoftë faktologjike, qoftë analitike, ku një qasje e tillë gërsheton burimet historike, literaturën bashkëkohore dhe specifikat e ndryshme, të cilat përbëjnë një bazë të mirë për të çuar më tej trajtimin shkencor. Në këtë kuptim, presim rezultate të reja, me argumente e përmes fakteve dhe të dhënave të panjohura deri më tani, të cilat pa dyshim do të kontribuojnë në fushën e historiografisë shqiptare e më gjerë.

Andaj, organizimi i kësaj konference, ka një rëndësi të veçantë jo vetëm për Institutin e Historisë në Prishtinë, por edhe për studimet historike në përgjithësi, pra, për studiuesit, pedagogët, studentët që studiojnë historinë duke e begatuar me prurje të reja shkencore. Në bazë të kësaj mund të vlerësoj se botimi i këtyre studimeve do të jetë po aq i nevojshëm dhe i dobishëm për atë periudhë, e kështu këto studimet do të na nxisin për t'ju rikthyer sa herë kemi nevojë për të plotësuar diçka në njohjen tonë a qoftë edhe për t'i kundërshtuar ato.

*Të nderuar kolegë dhe të pranishëm,*

Më lejoni që në emrin tim dhe në emër të Këshillit Organizativ të Institutit të Historisë në Prishtinë, të shpreh falënderimin për kontributin që ju dhatë në këtë Konferencë.

Organizime të tilla janë një arsye më tepër për të qenë optimistë se trajtimet me një qasje më ndryshe nga e kaluara në shkrimin edhe shtjellimin e çështjeve historike, hedhin dritë mbi çështjet e panjohura e të pastudiuara sa duhet dhe si duhet, mbi të kaluarën e vendit tonë. Instituti i Historisë “Ali Hadri” në Prishtinë mbetet i angazhuar që kërkimit shkencor t’i japë rolin crucial. Ky është edhe synimi i organizimit të kësaj konference mjaft të rëndësishme.

Ju faleminderit!